

عنوان مقاله:

عدم قرائت واحد از مناسبات دین و سیاست در انقلاب مشروطیت عامل هژمونیک نشدن گفتمان دولت مشروطه دموکراتیک در ایران (مطالعه ی موردی: بررسی نظریات شیخ فضل الله نوری، ملکم خان، عبدالرحمن طالبوف، میرزا فتحعلی آخوند زاده و آیت الله نایینی)

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم رفتاری و اجتماعی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

حمید سرمدی - دانشجوی دکتری علوم سیاسی

خلاصه مقاله:

نوشتار حاضر گزارشی است در باره ی سر آغاز تحول اندیشه ی سیاسی در ایران عصر مشروطه. هدف از نگارش این مقاله بررسی نقش کارکرد دین به عنوان یکی از عناصر هویت بخش سیاسی و اجتماعی در روند تحولات ایران معاصر می باشد، تا جاییکه وجود تفاسیر متفاوت و بعضا مخالف از رابطه دین و تمشیت امورات جامعه خصوصا در قبال مشروطیت عمده دلیل شکست اولین نهضت استبداد ستیزانه و آزادیخواهانه خاورمیانه گردید. آشنایی اندیشمندان این عصر با مفاهیم غربی که عمدتا از طریق سفرنامهها و ترجمه صورت گرفت، بیشتر مفاهیم اومانیستی و غیر دینی بودند در جامعه های که اندیشمندان متنفع مذهبی داشت و مردم آن عمدتا مذهبی بودند، تقابلی بغرنج و ملغمه ای از افکار پارادوکسیکال را ایجاد نمود. در حالی که عمده ی این اندیشمندان به فکر تجدد و پیشرفت ایران بودند، بعضا افرادی مثل شیخ فضل اله نوریو محمد حسین تبریزی در رد مشروطیتو توجیه استبداد قلم فرسایی می نمودند. نگارنده معتقد است که هر طیفی از اندیشمندان در خصوص نقش دین در حکومت آینده و نقش آن در امورات جامعه نظریه پردازی کرده اند و بدون اتخاذ موضعی در قبال دین نمی توانستند نظریات جامع و علمی در خصوص ایران ارائه دهند که همین امر مبین نقش والای دین در امورات زندگی ایرانیان است. حال سوالات اصلی پژوهش چنین است 1. آیا اندیشمندان عصر مشروطه قرائت واحدی ازدین، سیاست و دولت مشروطه داشتند؟ و 2. آیا تنوع آرا در مورد مشروطیت یکی از علل هژمونیک نشدن گفتمان مشروطیت و دموکراسی خواهی در انقلاب 1285 بوده است؟

کلمات کلیدی:

دین، مشروطه، سیاست، شیخ فضل الله نوری، عبدالرحمن طالبوف، میرزا فتحعلی آخوند زاده و میرزای نایینی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/441050>

